

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

ЗА НАПРЯМОМ:

вчитель (викладач) природничих наук

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
27.03. 2025
протокол № 9/3.5

Освітня програма вводиться в дію з
01.04.2025

Ректор _____ **Ігор БОГДАНОВ**
(наказ № 14 від 28.03.2025)

Запоріжжя, 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Методичною радою БДПУ
від «25.02.2025 протокол № 4
Голова
 Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ
 Ольга ШУБІНА
« 25 » 02 2025

Ініційовано:

Кафедрою біології, здоров'я людини
та фізичної реабілітації
протокол № 1
від «30» серпня 2024 р.
завідувач кафедру

 (Світлана ХАТУНЦЕВА)

Кафедрою фізики, математики та методики навчання
від « 04 » вересня 2024 р.
(протокол № 2)
завідувач кафедру:

 Олександр ШКОЛА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом «Вчитель (викладач) природничих дисциплін» визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, загальну інформацію про мету, основний фокус, особливості навчання та оцінювання, ресурсне забезпечення, логічну послідовність вивчення освітніх компонентів, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для її виконання, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти слухач курсів підвищення кваліфікації.

Розроблено робочою групою у складі:

1. ХАТУНЦЕВА Світлана Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Бердянського державного педагогічного університету.

2. ГНАТЮК Віталій Васильович – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Бердянського державного педагогічного університету.

3. ПШЕНИЧНА Наталія Сергіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Бердянського державного педагогічного університету.

4. КРАВЧЕНКО Наталія Володимирівна – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри фізики, математики та методики навчання Бердянського державного педагогічного університету.

5. КУЗНЕЦОВА Олена Яківна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізики, математики та методики навчання Бердянського державного педагогічного університету.

6. ШКОЛА Олександр Васильович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізики, математики та методики навчання Бердянського державного педагогічного університету.

1. Профіль освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом «Вчитель (викладач) природничих наук»

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Кафедра фізики, математики та методики навчання
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за напрямом «Вчитель (викладач) природничих наук»
<i>Тип документу та обсяг освітньої програми</i>	Свідоцтво про підвищення кваліфікації, 5 кредитів ЄКТС
<i>Наявність ліцензії</i>	Дозвіл на провадження освітньої діяльності з підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів, спеціалістів установ і закладів освіти та підвищення кваліфікації за акредитованими програмами (Наказ МОН України №117л від 02.06.2017)
<i>Передумови</i>	Фахова вища освіта
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До 01.07.2030 року.
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	https://bdpu.org.ua/opp/certification-training/
2. Мета освітньої програми	
Підвищення рівня професійної кваліфікації вчителів (викладачів) природничих наук відповідно до основних напрямів державної політики у галузі освіти, запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх та психологічних потреб споживачів освітніх послуг.	
3. Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	Галузь знань – А Освіта/Педагогіка Спеціальність – А4 Середня освіта (природничі науки)
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна
<i>Основний фокус освітньої програми</i>	набуття педагогічними працівниками за напрямом «Вчитель (викладач) природничих наук» інтегральної, загальних і фахових компетентностей, нормативний зміст яких сформульований у термінах програмних результатів навчання системи підвищення їх професійної кваліфікації.
<i>Особливості програми</i>	Освітня програма передбачає системну та послідовну поглиблену теоретико-методичну підготовку педагогічних працівників за спеціальністю як невід'ємної складової їх професійного зростання та успішної майбутньої професійної діяльності. Програма базується на загальноновизнаних наукових результатах і навчально-методичних розробках у галузі психолого-педагогічних і природничих наук та методики їх інтегрованого навчання з урахуванням передового педагогічного досвіду та державних нормативних вимог у забезпеченні якості сучасної природничої освіти.
4. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Проблемно-орієнтоване навчання й самонавчання педагогічних працівників за спеціальністю з набуття загальних і фахових компетентностей, що здійснюється на засадах системного, діяльнісного та компетентнісного підходів, принципах академічної свободи і доброчесності.

	Організаційні форми, методи і засоби навчання: лекції, семінари, практичні заняття, тренінги, консультації, самостійна робота слухачів із застосуванням друкованих та електронних інформаційних джерел, сучасних ІКТ навчання (ZOOM, Moodle, Google-сервісів та ін.); виконання дослідницького проекту (підсумкової роботи) на основі опрацювання нормативно-правових документів, наукової, психолого-педагогічної, навчально-методичної літератури з використанням сучасних цифрових освітніх платформ та інформаційних ресурсів.
Оцінювання	Вхідне та вихідне діагностування. Захист дослідницького проекту (підсумкової роботи)
5. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, фахових предметних знань, характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	<i>ЗК-1.</i> Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлення цінності громадського суспільства та необхідність його сталого розвитку (<i>громадянська і соціальна компетентності</i>). <i>ЗК-2.</i> Здатність до міжособистісної взаємодії державною та щонайменше однією з іноземних мов, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, у тому числі за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, працювати автономно та в команді (<i>мовно-комунікативна і цифрова компетентності</i>). <i>ЗК-3.</i> Здатність до проектувальної науково-дослідницької аналітико-синтетичної діяльності, осмислення проблем сфери професійної діяльності та на межі предметних галузей (<i>проектувальна і дослідницька компетентності</i>). <i>ЗК-4.</i> Здатність до системного мислення, генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, прийняття ефективних рішень у професійній діяльності, мотивування людей до досягнення спільної мети (<i>підприємницька і лідерська компетентності</i>). <i>ЗК-5.</i> Здатність до використання інновацій у професійній діяльності, самовдосконалення, творчого самовираження, постійного підвищення професійного рівня (<i>рефлексивна та інноваційна компетентності</i>).
Фахові компетентності (ФК)	<i>ФК-1.</i> Знання нормативно-правової бази організації освітнього процесу у сучасному закладі загальної середньої освіти. <i>ФК-2.</i> Здатність оперувати сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, цифровими освітніми ресурсами, здійснювати пошук інформації, критично оцінювати та оперувати нею у професійній діяльності. <i>ФК-3.</i> Здатність аналізувати і пояснювати закономірності функціонування природних явищ і процесів з точки зору сучасних концепцій розвитку природознавства з метою формування цілісних інтегрованих знань учнів про природу. <i>ФК-4.</i> Здатність до цілепокладання, планування та організації освітнього процесу з природничих наук на засадах компетентнісного підходу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів на основі використання ефективних методик і технологій інтегрованого навчання.

	ФК-5. Здатність застосовувати сучасні методики та інноваційні технології, у тому числі й інформаційні, у професійній діяльності для забезпечення якості освітнього процесу з курсу природничих наук, біології, фізики та хімії у закладах загальної середньої освіти. ФК-6. Здатність організовувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці в межах функціональних обов'язків вчителя (викладача) природничих наук. ФК-7. Знання особливостей роботи у закладах освіти з інклюзивним навчанням, забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу. ФК-8. Здатність до проведення наукових досліджень, здійснення інноваційної діяльності за спеціальністю з дотриманням принципів академічної свободи і доброчесності, презентації відповідних результатів професійній і непрофесійній аудиторії державною та іноземною мовами. ФК-9. Здатність до критичного аналізу, діагностики і корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду для підвищення професійної майстерності.
--	---

6. Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-1. Демонструє знання нормативно-правової бази організації освітнього процесу у сучасному закладі загальної середньої освіти, *формулює* та *аналізує* актуальні проблеми освітньої галузі за спеціальністю, *генерує* нові ідеї та *аргументує* можливі шляхи їх вирішення.

ПРН-2. Демонструє вміння використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси, здійснювати пошук інформації, критично оцінювати та оперувати нею у професійній діяльності.

ПРН-3. Демонструє здатність аналізувати та пояснювати закономірності функціонування природних явищ і процесів з точки зору сучасних концепцій розвитку природознавства, фундаментальних принципів, законів і теорій з метою формування цілісних інтегрованих знань учнів про природу.

ПРН-4. Демонструє вміння планувати й організовувати освітню діяльність за спеціальністю, обирати ефективні форми, засоби, методи і технології навчання природничих наук з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів; забезпечувати та оцінювати якість освітнього процесу.

ПРН-5. Демонструє уміння застосовувати сучасні методики та інноваційні технології, у тому числі й інформаційні, у професійній діяльності з метою формування предметної і ключових компетентностей учнів з природничих наук та інтегрованого навчання у закладах загальної середньої освіти.

ПРН-6. Демонструє уміння застосовувати міждисциплінарні зв'язки між природничими науками з метою формування найповніших і цілісних уявлень школярів про сучасну природничо-наукову картину світу, наукового світогляду і стилю мислення.

ПРН-7. Демонструє знання умов організації і функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища; здатність діяти автономно і в команді, уміння забезпечувати ефективну взаємодію з учасниками освітнього процесу, запобігати та конструктивно вирішувати міжособистісні конфлікти; орієнтувати учнів на здоровий спосіб життя, мотивувати їх до саморозвитку і самовдосконалення.

ПРН-8. Демонструє здатність до проведення наукових досліджень, здійснення інноваційної діяльності за спеціальністю з дотриманням принципів академічної свободи і доброчесності, презентації відповідних результатів професійній і непрофесійній аудиторії державною та іноземною мовами.

ПРН-9. Демонструє культуру виховання й мовлення, здатність до критичного аналізу, діагностики і корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду для підвищення професійної майстерності на основі загальнолюдських, національних і громадянських цінностей.

7. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Освітній процес забезпечують науково-педагогічні працівники, які мають відповідну базову освіту, наукові ступені і вчені звання, досвід науково-педагогічної і практичної діяльності. Кадровий склад ОПП формується з числа професорів і доцентів БДПУ, які відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та не менш ніж один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності за всіма компонентами ОПП підвищення кваліфікації педагогічних працівників і включає: лекційні аудиторії з мультимедійним обладнанням; спеціалізовані лабораторії природничого спрямування, обладнані сучасним цифровим демонстраційним і лабораторним устаткуванням; компетентнісний центр інклюзивної освіти, навчальна психолого-консультативна лабораторія.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	- офіційний веб-сайт БДПУ (https://bdpu.org.ua/), що містить інформацію про керівництво, структурні підрозділи, нормативну базу про організацію освітнього процесу, наукову і міжнародну діяльність, освітньо-професійні програми, контакти тощо; - газета “Університетське слово” (https://us.bdpu.org.ua/), що висвітлює інформацію про освітню, наукову, виховну, суспільно-просвітницьку діяльність співробітників і студентів університету; - інформаційно-обчислювальний центр, що забезпечує доступ до мережі Інтернет з використанням Wi-Fi зв'язку; - віртуальне навчальне середовище Moodle (http://surl.li/gkilvz), що містить навчально-методичні комплекси дисциплін освітньо-професійної програми; - мережеві інструменти Zoom, Google Meet, Classroom тощо; - електронний Інституційний репозитарій БДПУ (http://surl.li/pbeqze), що містить фонди наукових і навчально-методичних праць викладачів і здобувачів освіти; - фонди бібліотеки університету, читальні зали з доступом до баз даних Scopus, Web of Science, Google Scholar; - програми Unicheck та Turnitin Similarity перевірки кваліфікаційних робіт на академічний плагіат.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік освітніх компонент ОПП

Шифр за ОПП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, курсові і кваліфікаційні роботи)	Кількість годин (кредитів)	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові освітні компоненти ОПП:			
ОК 1	Філософські основи сучасної освіти	2	Комплексне діагностування (КД)
ОК 2	Законодавство про освіту	2	КД
ОК 3	Нормативне забезпечення охорони праці в закладах освіти	2	КД
ОК 4	Мовленнєвий імідж педагога	10	КД
ОК 5	Сучасна педагогічна психологія	14	КД
ОК 6	Актуальні питання методики навчання біології	24	КД
ОК 7	Актуальні питання методики навчання фізики	24	КД

ОК 8	Інноваційні підходи до викладання природничих дисциплін	16	КД
ОК 9	Специфіка роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в закладах освіти	24	КД
ОК 10	Дослідницький проект (підсумкова робота)	16	публічний захист
Загальний обсяг кредитів обов'язкових освітніх компонент (з комплексним вхідним і вихідним діагностуванням та настановним заняттям):		134	
Вибіркові освітні компоненти ОПП:			
ВК 1	- Концепції сталого розвитку; - Концепції сучасного природознавства;	8	КД
ВК 2	- Компетентнісний підхід у сучасній природничій освіті; - Еволюція фізичної картини світу.	8	КД
Загальний обсяг кредитів вибірових освітніх компонент:		16	
Загальний обсяг кредитів освітньо-професійної програми:		150 (5 кредитів)	

3. Форма атестації слухачів підвищення кваліфікації

Атестація слухачів освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом «Вчитель (викладач) природничих наук» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею свідоцтва (сертифіката) про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей слухачів освітнім компонентам програми

Програмні компетентності (загальні, фахові)	Освітні компоненти програми											
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ВК 1	ВК 2
ЗК-1	+	+	+	+					+	+		
ЗК-2				+	+	+	+	+		+		
ЗК-3	+					+	+	+		+		
ЗК-4	+				+	+	+	+		+		
ЗК-5				+	+			+		+	+	+
ФК-1	+	+	+						+	+		
ФК-2	+	+	+					+		+	+	+
ФК-3						+	+	+			+	+
ФК-4						+	+	+	+	+		
ФК-5						+	+	+		+	+	+
ФК-6		+	+		+				+	+		
ФК-7		+	+		+	+	+		+			
ФК-8				+		+	+	+		+		
ФК-9					+	+	+	+		+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання слухачів освітнім компонентам програми

Програмні результати навчання	Освітні компоненти програми											
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ВК 1	ВК 2
ПРН-1	+	+	+						+	+		
ПРН-2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-3						+	+	+		+	+	+
ПРН-4		+	+			+	+	+	+	+		
ПРН-5				+	+	+	+	+		+	+	+
ПРН-6				+	+	+	+	+				
ПРН-7	+	+	+		+				+	+		
ПРН-8				+		+	+	+		+		
ПРН-9	+			+	+	+	+	+		+	+	+

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти, яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти (ESG 2015) і включає:

- 1) політику забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестацію здобувачів вищої освіти;
- 5) викладацький склад, який відповідає кваліфікаційним вимогам;
- 6) навчальні ресурси та підтримку здобувачів вищої освіти;
- 7) інформаційний менеджмент;
- 8) публічну інформацію;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.